Ankenævnet for Forsikring

Den 17. november 2014 blev i sag nr. 85084:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Tjenestemændenes Forsikring
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har bilforsikring i Tjenestemændenes Forsikring. Hun klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for en bil, en Mercedes Benz 320, årgang 2003, der blev totalskadet ved en brand.

Selskabet har gjort gældende, at klageren ved grov uagtsomhed har undladt at oplyse om, hvem der var bruger af bilen. Selskabet har bl.a. henvist til, at hun ikke selv har kørekort.

Det fremgår af sagen, at klagerens bil den 14/11 2011 kl. ca. 21.30 blev fundet brændende på en parkeringsplads ud for nogle beboelsesejendomme i et tættere bebygget område. Hendes ene søn havde lånt bilen, der var blevet ført af en ven til sønnen, der ikke havde kørekort. Klageren har over for politiet forklaret, at hun ejer bilen, men ofte låner den ud til sine sønner.

I klageskemaet af 19/9 2013 har klageren anført:

> ”Jeg har haft en totalskade på min bil.
> Efterfølgende har forsikringsselskabet oplyst at de vil betale 215.000,- kr. efter længere tovtrækkeri og omtaksering. Derefter oplyser forsikringen at de ikke har hensigt i at betale da jeg både står som ejer/bruger af bilen og bilen var udlånt til min søn hvor det var hans kammerat (med kørekort) der førte bilen da skaden indtraf.

Jeg har været kunde hos Tjenestemændenes forsikring i 36 år og haft samme konsulent elle årene. Har haft flere biler forsikret hos dem gennem tiden, hvor der har forekommet skader mens mine sønner har ført bilen og der er ikke blevet nægtet at dække skaden.

Jeg har aldrig haft kørekort til bil som min forsikringskonsulent udmærket har været klar over."

Selskabet har i brev af 20/11 2013 til nævnet bl.a. anført:

"Vi har afvist at betale erstatning, da vi ikke har modtaget korrekte risikooplysninger…

Kørekort
Vores kunde/forsikringstager er både registreret som ejer og bruger af bilen. Da kunden imidlertid ikke har kørerkort, kan hun ikke køre bilen.

Kundens søn, …, har heller ikke kørekort.
…

Kunden anfører, at vores assurandør skulle være bekendt med, at hun ikke har kørekort. Jeg har været i kontakt med assurandøren, der bestrider dette.

Der er ikke givet rigtige risikooplysninger
Efter at have modtaget klagen, har vi gennemgået sagen på ny. Det er fortsat vores vurdering, at vi ikke har modtaget korrekte risikooplysninger.

Vi har tidligere meddelt kunden, at en bilforsikring skal indtegnes med rigtige oplysninger om den faste bruger. I oktober 2004 noterede vi bl.a.:

> 'PAS PÅ!!! Søn uden adresse forsøger at tegne bilforsikring, jeg har sagt NEJ, fordi han lagde ud med at sige, at han selv skulle være bruger, dernæst skulle en kammerat være bruger og til sidst var det hans mor, som skulle være bruger (… 25.10.04).'

Da vores kunde/forsikringstageren ikke har kørekort, kan hun ikke være fast bruger af bilen. Den ene af kundens sønner - der låner bilen - har heller ikke kørekort, hvorfor vedkommende heller ikke kan være fast bruger.

Herefter må 3. mand, evt. en anden søn, være fast bruger af bilen.

Jeg gør gældende, at kunden, jf. også vores tidligere dialog med familien, har været bekendt med, at det var relevant for os at få oplyst, hvem der er fast bruger af bilen, bl.a. med henblik på at fastsætte den rigtige præmie, jf. forsikringsaftalelovens § 7, jf. § 6. Jeg henviser også til kendelse nr. 74.023, samt fx kendelse nr. 83.632.

Det er min opfattelse, at det mindst må tilregnes kunden som grov uagtsomhed, at de ikke har oplyst til os, hvem der er fører af bilen.

Vi finder - i en situation som den foreliggende, hvor der flere mulige faste brugere uden kørekort - at dette må komme kunden til skade på den måde, at vi er berettiget til helt at afvise at udbetale erstatning, i hvert fald indtil det evt. ved en konkret (vidne)bevisførelse ved domstolene, er afklaret, hvem af kundens sønner, evt. deres kammerater, der har været fast bruger af bilen, jf. princippet i forsikringsaftalelovens § 6, stk. 1.

Jeg vil være indstillet på at se på sagen igen, og om der evt. kan blive tale om en pro rata erstatning, jf. forsikringsaftalelovens § 6, stk. 2, hvis kunden giver os de korrekte oplysninger om den faste bruger, den af hendes sønner med kørekort. Dette dog med forbehold for, at vi på ingen måde fortaber vores retsstilling.

Da vores kunde henviser til tidligere skader, hvor hendes sønner også har ført bilen, kan det bemærkes, at omhandlede bilforsikring trådte i kraft den 20. januar 2011 med [klageren] som ejer og bruger. Bilen, en Mercedes-Benz E 320 CDI, 204 HK, årgang 2003, kunne på baggrund af disse oplysninger forsikres hos Tjenestemændenes Forsikring til en årlig præmie på 3.645 kr.

Der er anmeldt en skade den 11. oktober 2011, hvor vi har noteret: 'Førers navn.: Ft's Søn, …, 30 år'. Der var tale om, at en modpart havde påkørt kundens bil. Modpartens forsikringsselskab har dækket vores skadeudgift på ca. 12.500 kr. For god ordens skyld bemærkes, at vi ikke i forbindelse med denne skade har fået oplyst, at sønnen ikke havde kørekort."

I brev af 23/1 2014 fra klagerens advokat til nævnet hedder det bl.a.:

"Sagsfremstilling:
[Klageren] har i 36 år været kunde hos Tjenestemændenes Forsikring, og har i denne periode tegnet adskillige forsikringer i selskabet herunder flere bilforsikringer. Samtlige forsikringsaftaler er indgået gennem den samme forsikringsmægler, …, som således kender [klagerens] forhold.
…
Desuagtet at [klageren] aldrig har haft kørekort, har hun ejet og forsikret flere biler hos Tjenestemændenes Forsikring med det formål, at hendes to sønner kunne transportere hende rundt i bilerne.
…
Derudover fremgår det af [sagsbehandlings-]notatet dateret 7. marts 2012, at Tjenestemændenes Forsikring stoppede sagen, for at undersøge eventuelle konsekvenser om urigtige oplysninger om ejer/brugerforholdet. [Klagerens søn] oplyste i den forbindelse, at han havde talt med familiens forsikringsmægler gennem (dengang) 34 år, …, som havde bekræftet, at han var bekendt med, at [klageren] ikke havde kørekort.
…

Anbringender:
Det gøres gældende, at [klageren] hverken ved svig eller grov uagtsomhed har givet urigtige oplysninger til Tjenestemændenes Forsikring ved tegning af bilforsikringen.

Det gøres desuden gældende, at [klageren] hverken vidste eller burde vide, at det forhold, at hun ikke havde kørekort, var en omstændighed, der havde betydning for selskabet.

Såfremt der er afgivet urigtige oplysninger, må ud fra sagens oplysninger hvorefter [klageren] har været kunde hos Tjenestemændenes Forsikring i 36 år, og hvor forsikringsmægleren havde et personligt kendskab til [klageren] - være forsikringen, der er nærmest til at bære risikoen for de forkerte oplysninger, som ikke kan tilregnes [klageren] som groft uagtsomme, jf. Højesterets bemærkninger herom i U.2003.339H.

I anden række gøres det gældende, at det forhold, at bilen blev afbrændt af ukendte gerningsmænd, er et forhold, som er uafhængigt af ejer/brugerforholdet.

Det forhold, at [klagerens søn] 2004 har fået afslag på forsikring hos Tjenestemændenes Forsikring på grund af, at han ikke var registreret på en adresse, er uden betydning for denne sag."

Selskabet har bl.a. anført følgende i brev af 11/2 2014 til nævnet:

"1. Vedr. vores assurandør.
Vi bestrider, at vores assurandør skulle være bekendt med, at kunden ikke var fast bruger af bilen.
…
Assurandøren oplyser endvidere om kontakten med kunden:
…

Selve tegningen husker jeg ikke, men ud fra mine notater er tegningen sket via telefon uden papirbegæring. Med hensyn til sønnens bemærkning om at han har talt med mig, kan jeg kun sige at jeg aldrig har talt med ham. Det er udelukkende [klageren] jeg har talt med omkring forsikringsforhold. Jeg ved heller ikke hvor de 34 år han omtaler kommer fra. Jeg startede hos Tjenestemændenes Forsikring i 1992, og første kontakt til kunden var i 2005. Jeg er ikke blevet forelagt at [klageren] ikke skulle have kørekort.

…

2. Advokaten henviser til, at kunden aldrig har haft kørekort, men alligevel har ejet flere biler, som har været forsikret gennem Tjenestemændenes Forsikring. Jeg kan alene se, at en bil ud over aktuelle har været forsikret hos os (forsikret i ca. 1 år).
…

3. Kunden har aldrig oplyst, hvem der har været retsmæssig bruger af bilen og vi har således ikke haft mulighed for at udregne en evt. pro rata erstatning.

Kunden - og dennes ene søn - har ikke kørekort, og kunden kan ikke være uvidende om, at det er afgørende for fastsættelse af præmien (beregnet ud fra risikoen), hvem der faktisk kører i bilen. Kunden skulle derfor klart have oplyst dette til os, og hendes undladelse heraf må - mindst - tilregnes hende som grov uagtsomhed, jf. forsikringsaftalelovens § 7. Dette er i øvrigt også en pligt efter registreringsbekendtgørelsen.
…

På baggrund af sagens oplysninger, senest det anførte om, at det var sønnerne, hvoraf den ene ikke havde kørekort, der kørte i bilen, må vi vel forstå det således, at der er enighed om, at det kan lægges til grund, at det var kundens søn (med kørekort), der var fast bruger af bilen. Hvis advokaten oplyser alder, anciennitet mv. hos den faste bruger af bilen, vil vi vende tilbage med en endelig afgørelse.
…

Endelig bemærkes det, at det ikke er et krav for at gøre reglerne om urigtige risikooplysninger eller fareforøgelse gældende, at der er årsagssammenhæng mellem forsikringsbegivenheden og de risikooplysninger, der ikke er oplyst korrekt, jf. reglerne i forsikringsaftaleloven og forsikringsaftalen. Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a., at vi skal have besked, hvis bilen skifter bruger."

Af brev af 15/7 2014 fra klagerens advokat til nævnet fremgår bl.a.:

"Det fastholdes, at min klient ikke har afgivet urigtige oplysninger ved tegning af forsikringen.

Som tidligere oplyst blev forsikringen tegnet telefonisk ved en samtale mellem min klient og assurandør ... I overensstemmelse hermed fremgår det af Trygs brev af 11. februar 2014, at assurandøren oplyser: *Selve tegningen husker jeg ikke, men ud fra mine notater er tegningen sket via telefon uden papirbelæg.*
…

Min klient har oplyst overfor mig, at årsagen til, at tegningen skete telefonisk var, at min klient var fast kunde hos Tryg og altid havde talt med assurandør … i forbindelse med sine forsikringsforhold.

Da min klient købte Mercedes'en ønskede hun at tegne en forsikring på samme vilkår, som sin tidligere bilforsikring, og eftersom assurandør … var bekendt med min klients forhold, blev forsikringen tegnet telefonisk.

Jeg vedhæfter min klients forsikringsoversigt fra 2005, hvoraf det fremgår, at min klient tidligere havde forsikret en Peugeot 405, og at [klagerens yngste søn] var anført som bruger af bilen.

Det fastholdes, at min klient ikke ved tegningen af forsikringen blevet spurgt om, hvorvidt hun havde kørekort eller ej, og om hun ønskede andre personer noteret som brugere af køretøjet.

Eftersom selskabet har tegnet forsikringen telefonisk uden brug af papirdokumentation, må det påhvile selskabet at dokumentere, hvilke oplysninger, der blev givet ved tegningen, ligesom det må være selskabet, der er nærmest til at bære risikoen, hvis der senere opstår tvivl om, hvilke oplysninger, der blev givet ved tegningen.

Jeg henviser særligt til følgende kendelser fra Ankenævnet, som viser nævnets faste praksis på området: 47.748, 52.517, 53.161 og 56.412.

På baggrund af det fremførte fastholdes det, at [klageren] hverken har handlet svigagtigt eller uagtsomt ved tegningen af forsikringen, hvorfor det er selskabet, der bærer risikoen for, at oplysningerne er rigtige, jf. forsikringsaftalelovens §§ 4 og 5.

Idet jeg henviser til Forsikringsoversigten fra 2005 gøres det i anden række gældende, at assurandøren var eller burde være vidende om det forhold, at [klageren] ikke havde kørekort og at hendes drenge var bruger af bilen, hvilket selskabet nu anvender til at forsøge at frigøre sig for dækning med. Selskabet kan således ikke gøre urigtige oplysninger gældende, jf. forsikringsaftalelovens § 9.

Jeg gør i den forbindelse opmærksom på, at assurandøren drøftede forhold om tidligere forsikringer med [klageren], og at man derudfra blev enige om, hvordan forsikringen skulle tegnes. Jeg gør særligt opmærksom på, at min klients forhold må have stået assurandøren klart, eftersom hun tidligere havde tegnet forsikringer hos selskabet.

På baggrund af det fremførte er det min opfattelse, at selskabet ikke er berettiget til at nægte min klient forsikringsdækning."

I brev af 1/8 2014 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Som ønsket vedlægger jeg assurandørens notater vedrørende vores kunde. Jeg beder jer især være opmærksomme på notatet fra 28. oktober 2004, hvor assurandøren har drøftet bil-

forsikring til vores kundes søn, som ikke bor hjemme og forklaret reglerne. Jeg må i den forbindelse fastholde, at vores kunde klart er informeret omkring reglerne for ejer/bruger og konsekvensen af eventuelt urigtige oplysninger.

Jeg mener ikke, at de kendelser advokaten henviser til er relevante for sagen, idet disse kendelser omhandler tilbageholdelse af oplysninger i forbindelse med tegning af villaforsikring, familieforsikring osv. Der findes rigtig mange kendelser omhandlende ejer/bruger forhold og urigtige oplysninger ved tegning af bilforsikring. Jeg kan i den forbindelse henvise til AK85.049, AK84.306 og AK83.894, som omhandler lignende situationer. AK84.306 er ligeledes omtalt i mit brev af 12. februar 2014.

Jeg er ikke enig i at, forsikringsoversigten fra 2005 kan bruges som dokumentation for, at vi har været vidende om vores kundes manglende kørekort. Den bil der henvises til var indregistreret med [klagerens søn] som bruger og derfor forsikret med den rigtige anciennitet. [Klageren] var blot forsikringstager på policen. Bilen i den omhandlende sag - en Mercedes-Benz E 320 CDI 204HK 3,2 4d. aut. - var indregistreret med [klageren] som ejer og bruger, men eftersom [klageren] ikke har noget kørekort, kan hun ikke være retsmæssig bruger af bilen.

Pro rata erstatning
Vi har ikke anmodet om yderligere oplysninger om vores kundes tidligere forsikringsforhold. Vi har anmodet om, at få oplyst hvem der er retsmæssig bruger af bilen, således at vi kan udregne en evt. pro rata erstatning. Jeg kan oplyse, at vi endnu ikke har modtaget oplysningerne."

Klagerens advokat har i brev af 20/8 2014 til nævnet bl.a. bemærket:

"Eftersom forsikringstegningen for Mercedes'en skete via telefon uden papirbelæg, jf. oplysningerne i Trygs brev af 11. februar 2014, var [klageren] af den opfattelse, at hun var registreret som forsikringstager, mens hendes yngste søn … var registret som bruger.

Da forsikringen er tegnet uden papirbelæg, er min klient heller ikke senere i forløbet kommet i ond tro om forsikringsforholdene for bilen.

Årsagen til, at [klagerens yngste søn] fejlagtigt ikke blev registreret som bruger af Mercedes'en må påhvile Tryg at oplyse/bevise.

Jeg understreger, at min klient under hele forløbet har været i den overbevisning, at Mercedes'en var registreret med hende som forsikringstager og [klagerens yngste søn] som fast bruger.
…

Det er fortsat min opfattelse, at Trygs assurandør var vidende om, at [klageren] ikke havde kørekort, og at sønnen … skulle noteres som fast bruger af bilen, da det var sådan hendes tidligere autoforsikringer var tegnet.

Idet jeg henviser til forsikringsaftalelovens § 9, gør jeg opmærksom på, at selskabet ikke kan gøre gældende, at urigtig oplysning var givet, når det ved forsikringens tegning var eller burde være vidende om det rette forhold.
…

Selskabet har ikke ud fra de fremlagte oplysninger løftet bevisbyrden for, at det ikke var eller burde være vidende om [klagerens] forhold. Det fremgår derimod, at Trygs assurandør havde et indgående kendskab til [klagerens] forsikringsforhold som hendes faste assurandør.

Assurandøren havde tegnet autoforsikring for vedkommende tidligere og vejledt familien om generelle forsikringsforhold.

Det gøres i den forbindelse gældende at uanset, at assurandøren har informeret om reglerne om bruger-/ejerforhold og konsekvensen heraf, har min klient aldrig været vidende om, at sønnen … ikke var noteret som fast bruger af bilen.
…

I situationer som denne, hvor selskabet vælger at tegne en forsikring telefonisk uden efterfølgende skriftlig bekræftelse, må risikoen forbundet hermed - og efterfølgende konsekvenser heraf - være nærmest for selskabet at bære.

Af den praksis fra Ankenævnet, som jeg tidligere har henvist til (47.748, 52.517, 53.161 og 56.412) fremgår det, at selv i tilfælde, hvor forsikringen efterfølgende skriftligt bekræfter forsikringssøgendes oplysninger, udgør disse oplysninger ikke et tilstrækkeligt bevis, når det viser dig, at disse oplysninger ikke er rigtige, medmindre forsikringstagerens forklaring anses for utroværdig eller besidder en særlig indsigt i forsikringsforhold.

[Klageren] har ikke været utroværdig eller i besiddelse af en særlig indsigt i forsikringsforhold.

Jeg gør i øvrigt opmærksom på, at der er tale om en forbrugerforsikring og usikkerhed omkring indholdet heraf må påhvile selskabet.
…

Pro rata erstatning
Såfremt selskabet ønsker at fremkomme med et tilbud på pro rata erstatning, kan jeg oplyse, at den faste bruger af bilen var [klagerens] søn … Oplysninger om fødselsdato og anciennitet fremsendes.

Jeg gør i øvrigt opmærksom på, at Tryg burde ligge inde med oplysningerne om [klagerens yngste søn], eftersom selskabet tidligere har tegnet forsikring på en Peugeot 405, hvor [klageren] var forsikringstager og [klagerens yngste søn] fast bruger af bilen."

Hertil har selskabet ved brev af 8/9 2014 til nævnet bemærket:

"Advokaten skriver følgende:
'Årsagen til at [klagerens yngste søn] fejlagtigt ikke blev registreret som bruger af Mercedes'en må påhvile Tryg at oplyse/bevise'.

Jeg vil gerne bemærke, at Tryg ikke har indflydelse på, hvilken ejer og bruger en bil bliver indregistreret med. Jeg ved ikke, om bilen er købt gennem en forhandler eller der er tale om en privat handel. Uanset hvad er det oplysninger som er givet til forhandleren eller direkte til SKAT. Vi udsteder policen med de oplysninger, vi modtager fra SKAT.

Advokaten skriver endvidere:
'Jeg understreger, at min klient under hele forløbet har været i den overbevisning, at Mercedes'en var registreret med hende som forsikringstager og [klagerens yngste søn]'.

> Ejer og bruger af en bil fremgår af både registreringsattesten og af forsikringspolicen. Hvis vores kunde ved en fejl blev indregistreret som bruger, så er hun blevet gjort opmærksom på denne fejl, både da hun modtog registreringsattesten og da hun modtog forsikringspolicen."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder at kunne lægge til grund, at klagerens yngste søn (med kørekort) og ikke klageren selv har været den reelle bruger af bilen, og at forsikringen rettelig skulle have været tegnet på grundlag heraf.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet har godtgjort, at klageren ikke har oplyst selskabet om de korrekte brugerforhold vedrørende bilen. Nævnet finder, at klageren ikke har sandsynliggjort, at selskabet har vidst, at hun ikke selv har kørekort, eller at selskabet i øvrigt har haft oplysninger, der kunne have givet det anledning til at undersøge bilens brugerforhold nærmere.

Efter nævnets opfattelse er det almindeligt kendt, at præmien for en bilforsikring beregnes ud fra brugerens risikooplysninger. Nævnet finder, at klageren burde have oplyst om de korrekte risikoforhold, og at hendes undladelse heraf kan tilregnes hende som groft uagtsomt, jf. forsikringsaftalelovens § 7. Det, som hendes advokat har anført, kan ikke føre til et andet resultat.

Selskabet har tilbudt at genoptage sagsbehandlingen med henblik på at fastsætte en pro rata erstatning, når selskabet modtager nærmere oplysninger om den yngste søns alder, anciennitet mv.

Det fremgår af brev fra klagerens advokat af 20/8 2014, at oplysninger om klagerens yngste søns alder og anciennitet nu er blevet fremsendt til selskabet.

9. 85084

Som sagen foreligger oplyst, har selskabet ikke bevist, at det ikke ville tegne forsikringen, såfremt det havde haft oplysning om, at klagerens yngste søn var bruger af bilen. Selskabet kan derfor ikke afvise helt at udbetale erstatning. Nævnet kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre, om selskabet ville havde tegnet forsikringen på andre vilkår, såfremt den var blevet tegnet med klagerens yngste søn som bruger af bilen.

Idet nævnet forudsætter, at selskabet genoptager sagsbehandlingen med henblik på dels at fastsætte, på hvilke vilkår forsikringen ville være tegnet, hvis klagerens yngste søn var registreret som bruger af bilen, dels på baggrund heraf at fastsætte erstatningen til klageren – eventuelt i form af en pro rata erstatning

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen